

ZRAČNI NAPAD NA SARDINIJU

Včeraj je največje krdelo ameriških letelih trdnjav — bilo jih je baje okoli 100 — iz Afrike poletelo nad Sardinijo in strahovito bombardiralo Cagliari, ki je veliko pristanišče in ima več vojaških letališč. — Druga skupina ameriških bombnikov pa je napadla dva osiška konvoja in potopila, ali pa poškodovala sedem ladij.

Bombniki so Cagliari napadli ob belem dnevu in napravili veliko uničenje v pristanišču in na letališčih, od koder je osiše dobivalo vojni material v Afriko.

Bombniki so zadeli le na malenkostni odpor in vsi so se vrnili. Bombniki so nad mesto prileetli kmalu popoldne ter so naglo odločili več tisoč bomb.

Uradno poročilo naznanja naslednjo od bombnikov povzročeno škodo: 5 trgovskih parnikov potopljenih, dve obrežni ladji zadeti, 19 majhnih ladij poškodovanih, pomoli, železniška postaja in industrijski kraji v razvalinah. Na Decimomannu letališču je bilo ob časn napada 115 aeroplanov, od katerih jih je bilo 44 poškodovanih. Zade to je bilo podzemsko skladišče benecina in je pričelo goreti. Na Monserrato letališču je bilo 34 aeroplanov, od katerih jih je bilo 12 uničenih.

Bombniki so v zračnem boju poleg tega še uničili 14 osiških zasledovalnih aeroplanov, ne da bi sami imeli kakšne izgube.

(Nadalje vesti o operacijah na afriškem bojišču so na drugi strani. — Op. ured.)

UNIČENJE JAPONSKE LADJE V TEMI

Od nekd iz Nove Gvineje. — Zade to ponoči v gosti temi križarke, ki pluje z vse naglico in v vijugasti črti, je težavna naloga za eno samo letalo, toda kapitan Friderik Wesche, iz Roselle, N. J., pilot letelce trdnjave je završil baš tako naloge, ko je sam napadel mal japonski konvoj, sestojel iz štirih ladij, ter zadal največjo križarke v konvoju. Kmalu potem so prišli na glavni stan poročila o rešitvah dolnih, ki so plavali po vodi nedaleč od mesta, kjer je Wesche bombardiral križarke.

Japonske protizrane krogle pa so tudi zadele Weschevo letalo trdnjave; ona krogle je celo povzročila ogenj v prednjem delu bombnika in Wesche je brez radija in brez luči skušal doseči prvo letališče ali bazo, ki je vedel zanjo, toda ni mogel pristati. Obrnivši se s svojim polkvarjenim bombnikom nazaj proti morju, je kapitan počakal zore in potem spet poskušal pristati na svojem letališču, kar se mu je tudi posrečilo, četudi ni šlo prav gladko.

V poročilu generala MacArthurja je bilo rečeno, da je dotični konvoj z vse naglico odbrzel proti domači bazi. Ladje-križarke so brezdvoma hotele dostaviti japonskim četam potrebni material, pa jim je Wesche to preprečil.

Rusi iztirili devet nemških vlakov

London, 31. marca. — Radijsko poročilo iz Moskve se glasi, da so ruski guerilci v Ukrajini iztirili devet nemških vlakov v zadnjih par tednih in pri tem so uničili 6 lokomotiv in 87 vagonov, ki so bili napolnjeni z vojniki, ki so bili namenjeni na fronto.

KAKO GLEDAJO LJUDJE NA POROČILA O NACIJSKIH GROZODEJSTVIH

Kakor je pronašla novinarska agentura Free Press, je v New Yorku največji odstotek ljudi, ki verjamejo poročilom o nacijskih grozodejstvih.

Reporter, ki je šel na ulice izpraševati ljudi o tem kaj mislijo o poročilih, ki opisujejo in obelodanjajo nacijska grozodejstva, je dobil vsakovrstne odgovore ali večina vprašanih je bilo mnenja, da vsega kar se dogaja niti še ne vemo, ker nacija so zmožni vsega in se bodo poslužili tudi še podležjih sredstev, če treba, da dosežejo svoj cilj ali pa, da se masšujejo za svoje poraze in izgube.

V Detroitu so od vsakeh štirih oseb, ki so bile vprašane, da podajo svoje tozadevno mnenje, tri odgovorile, da so taka poročila večidel propaganda.

Zdi se, da mnogi ljudje ne morejo verjeti takim poročilom iz razloga, ker se je po zadnji svetovni vojni pobijalo govorice in dejstva o grozodejstvih čes, da so te bile izmišljene zaradi propagande. A v zadnji vojni ni bilo kratkovalovnega radja, po katerem bi mogle prihajati podtalne vesti direktno iz zavojevanih krajev, kakor prihajajo sedaj. Poleg tega Nemci maravnost razglasajo svojo tiranijo nad Poljaki, Židi in drugimi ljudstvi, katere bi radi iztrebili, da napravijo prostor za svoje ljudi in tako razširijo svojo oblast.

Masaker ciganov v Vilni

London, 28. marca. (ONA.) Ciganski vodja, Kviek, ki je pobegnil iz Poljske in prispel na Srednji Vzhod, kjer se je pridružil poljskim četam in postal korporal, je povedal, da so nacija pred nedolgo masakrirali v Vilni na Poljskem dva tisoč ciganov. Kviek je dejal, da nacija namerava iztrebiti vse žide in vse cigane v evropskih deželah, ki jih imajo oni pod svojo oblastjo.

LEWIS ZAHTEVA 6-URNI DELAVNIK

New York. — John L. Lewis je položil pred antracitne operatore zahtavo šest-urnega delovnika za premogarje. Lewis zahteva seveda tudi dvadrolarski povšek plače za premogarje na polju trdega premoga. Kontrakt majnerske unije na antracitu bo potekel 30. aprila. Istočasno bo potekel rok časa, do katerega so obljubil ostati na delu premogarji na polju mehkega premoga. Lewis je še vedno v razgovorih z operatorji glede plač in delovnih ur premogarjev v severnem predelu palačijskega pogorja, kakor tudi z južno skupino lastnikov premogorov.

Popravek vesti

V izdaji "Glas Naroda" od 30. marca je bila ponatisnjena vest pod naslovom, "Kralj Peter svari Jugoslovane pred prezgodnjo revolto," in v tej vesti je bilo rečeno, da je šel Cvetković v družbi Kreka in drugih na Dunaj, kjer je bil podpisan pakt sporazuma z osišcem. Obveščeni smo, da bi g. Krek ne mogel biti minister ako bi bil med onimi, ki so podpisali omenjeni pakt in ker nimamo več pri rokah vira dotične vesti, naj služijo te vrstice v popravek omenjene vesti, namreč, da dr. Krek ni bil član misije, ki je šla na Dunaj in podpisala pogodbo z Nemčijo.

Fotić na konferenci

Jugoslovanski poslanik pri ameriški vladi v Washingtonu, Konstantin Fotić, ima v Londonu več konferenc glede jugoslovanske vnanje politike. Rusko stališče in mnenje na teh konferencah tolmači jugoslovanski poslanik Simić, ki je prišel na lašč v ta namen iz Kuibiseva v London.

Ruska fronta

Rusi napredujejo na Kavkazu

Zelo razbite in utrujene nemške armade, ki niso mogle zločiti ruskega odpora ob Donecu, so bile poklicane v ozadje, da se zopet izpolnijo ter naneso poskusijo svojo srečo. Rusko poročilo pravi, da so te čete več tednov noč in dan napadale, pa niso mogle doseči nobenega uspeha.

Medtem pa so Rusi pričeli močno ofenzivo na Kavkazu ter z veliko silo napadajo Nemce ob severnem bregu Kubana. V svojem prodiranju iz Anastasvskaja so Rusi zopet osvobodili več vasi in odbili več nemških protinapadov. Navzlic velikemu blatu Rusi na Kavkazu stalno napredujejo pod poveljstvom gen. Maslennikova.

Po dolgem času naznanja neko poročilo velike artilerijske boje zapadno od Rostova, toda na fronti ni nobene posebne izpremembe.

V okolici Harkova se Rusi še vedno nahajajo na zapadnem bregu Donca in jih Nemci s svojimi tanki nikakor ne morejo vreči iz njihovih postojank. V teh bojih Rusom največ pomagajo topovi. V hribih pa so pripravljene protitančni oddelki in čakajo na povelje, da se vržejo na sovražnika.

Na fronti ob Donecu je mogoče opaziti, da nemška zračna sila pojeva in "Pravda" pravi, da so Nemci od novembra, od časa, ko so Rusi pričeli svojo ofenzivo iz Stalingrada, izgubili najmanj 3000 aeroplanov.

Dva francoska rojalista še vedno zaprta

Severna Afrika. — Dva Francoska, ki sta pomagala ameriškim četam, ko so se izkrcali v Alžiriji, sta še vedno v preiskovalnem zaporu, ker sta bila osumljena, da sta nemara sodelovala pri umoru Darlana. To sta Jean Cordier in Henri de Astier de la Vigorie. Oba sta rojalista, ki bi rada videla, da se v Franciji obnovi monarhija.

Predsednik pričakuje razgovorov z Rusijo

Washington. — Rusko-ameriška konferenca o tekočih in povojnih problemih in zadevah je bila napovedana včeraj po predsedniku Rooseveltu. Predsednik seveda ni povedal kje in kdaj se bo ta konferenca vršila. Tudi se je skrbno ognil vsake omembe glede tega, kdo bo zastopal Rusijo pri konferenci. Stalin ali vnanji komisar Molotov.

Napoved o konferenci je dal predsednik, časnikiarjem zbranim pri običajni časnikiarski konferenci v Beli hiši. Dejal je, da sta on in angleški vnanji minister Eden tekom medsebojnih razgovorov in posvetovanj utrla pot nadaljnim razgovorom med raznimi predstavnički združenih narodov.

Predsednik je rekel, da je bil dosežen med njim in Edenom popolni sporazum o vsem, kar se more smatrati za tekoče politične in vojaške zadeve ter glede drugih vprašanj, izvirajočih iz vojne in tikačočih se sedanjih in bodočih problemov in zadev.

Predsednik upa in pričakuje, kakor je dejal, da bo mogoče v bližnji bodočnosti pričeti enake razgovore z Rusijo, kakor tudi z ostalimi združenimi narodi.

Kaki določni zaključki niso bili ali te razgovorov, tako kot sporazum o splošnih vprašanjih, je dejal predsednik, ki je tudi smignil, da bodo razgovori med združenimi narodi bržkone rezultirali v splošnem gentlemanskem sporazumevanju raje nego v formalnih nepristranskih paktih.

"Če boste biti didaktični, ter bi radi zapisal stvar v številkah," je dejal predsednik, "tedaj naj rečem, da so bili vsi dosedanj razgovori med združenimi narodi 95% uspešni z ozirom na sporazumnost pri konferencah — to ne pomeni zgolj Britancev, četudi so vidljivi tudi oni v tem odstotnem primeru.

"To je v resnici presenetljiva izjava, toda je resnična," je pridodal predsednik, ki je obenem tudi povedal, da se bo konec aprila vršila nekje v Združenih državah konferenca, na kateri se bo razpravljalo o povojnih problemih prehrane. Državni department je povabil na to konferenco 38 narodov.

Poroča Jugoslav Information Center, New York

Iz Jugoslavije

Nemci o izgubah upornikov

Reuter poroča iz Londona 30. marca, da nemški radio trdi, da je bilo v teku pobijanja "komunistične revolucije" v južni Hrvatski tekom nekaj tednov ubitih 13.000 upornikov.

Nacisti groze, da bodo uporabljali strupene pline

Office of War Information v New Yorku poroča, da je general B. Bader, vrhovni poveljnik nemških čet v Jugoslaviji, izjavil v nekem govoru v orožarni v Kraljevu, da bodo Nemci uporabljali strupene pline proti četnikom generala Mihajlovića.

Nekaj o Giovanni Savo, ki je podlegel ranom, ki jih je povzročil atentator

Giovanni Savo je bil v Splitu dobro znan fašist, član političančene rodbine Savo, ki je posestnica velikih železnih tovarn v Dalmaciji. Mladi Savo, zloglasen fašist, je po italijanski okupaciji Dalmacije izvajal krvavo strahovlado in zato tudi zapadel zasluženi kazni — smrti. Split je mesto, ki v zasluženi Dalmaciji ne odpušča niti italijanskemu okupatorju niti narodnim izdajalcem.

Rodbina Savo je vedno zahtevala, da se Dalmacija priključi Italiji — lahko je torej razumeti, zakaj so Splitani tako ravnali z izdajalcem. Najbolj značilno je, da je bil uboj izvršen na fašističnem shodu, katerega so se smeli udeležiti le pristavi fašistične stranke in da je bil žrtev eden od najglavnejših predstavnikov fašistične oblasti v Dalmaciji in v Splitu. Pomočnik fašističnega federalnega predstavnika je v fašistični Italiji najzavežnejša politična osebnost v vsaki mestni upravi. Dalmatinski rodoljubi in partizani, vdani ideji Jugoslavije in Slovnanstva, z neizprosno doslednostjo kaznujejo izdajalce in odpadnike. Ta politični umor v Splitu je velike važnosti in značilen za upornost jugoslovanske Dalmacije proti okupatorju. — JIC.

Položaj Jugoslovanske industrije

V zadnji številki tednika Newsweek, se nahaja naslednji članek:

Zdaj, ko je grožnja izkrcanja na kontinentu postvarila sredozemsko fronto, si nacisti obupno prizadevajo — brez vsakega uspeha — da bi povečali produkcijo industrije na jugoslovanskem ozemlju.

Letalska tovarnica v Kraljevu ni za nobeno rabo več, ker jo je general Mihajlović pred svojim umikom v gore popolnoma porušil; tovarnice za municijo in vojni material v Kragujev-

cu stoje, a obnoviti obrat je nemogoče, ker je bila večina strojev ukradenih in poslana v Nemčijo.

Nemci si prizadevajo nabrati dovolj surovin, da bi vsaj velike tekstilne tovarnice v Paraćinu zopet začele obratovati; isto velja za železne in jeklene delavnice v Smederevu ob Donavi, kjer že zdaj popravljajo rečne tovarne ladje. Dvoje manjših obratov v Lakovici izdeluje nekatere avionske dele, toda možnost teh dveh delavnic so omejene.

Odpor in nasilje s strani jugoslovanskih patriotov sta se na Hrvaškem tako razširila, da marionetni ministrski predsednik Ante Pavelić, zdaj le še zelo redko nastopa v javnosti.

Vojaško sodišče v Ljubljani

Domače jugoslovansko časopisje poroča dne 18. februarja, da je bil obsojen na dosmrtno prisilno delo Ante Furusić, ki je pripadel komunistični tolpi teroristov in se udeležil napada na italijansko divizijo "Maccarta".

Vojaško sodišče v Zagrebu

Deutsche Zeitung in Kroatien poroča dne 27. februarja, da je mobilno vojaško sodišče v Zagrebu obravnavalo zadeve proti:

Ivanu Karliču, člani komunistične stranke in sekretarju cestne organizacije, da jil je navodila za protidržavno delovanje in v posredoval med člani in vrhovno komunistično stranko na Hrvaškem;

Rado Končarju in Branko Mučnjaku, ki sta prirejala v svojih stanovanjih komunistične shode in se bavila s komunistično propagando.

Vsi trije so bili obsojeni na smrt in ustreljeni.

Sabotaža na železnih

Madžarski časopis Nepszava poroča dne 17. februarja, da je na hrvaškem odseku železnice med Zagrebom in Budimpešto zopet vzpostavljene varen in reden promet. Ukrepi gojske oblasti so uspeli; zdaj že ves teden ni bilo nesreč ali poškodb na progi med Koprivnico in Križevci. Nasip je zdaj v redu, tako, da ni več potrebno, menjati vlak.

Deutsche Zeitung in Kroatien poroča dne 20. februarja, da je potniški in tovarni promet med Zagrebom in Crikvenico zopet odprt.

Promet med Ljeskovicom in Našicami je prekinjen. Postaja Kupjak je za ves promet zaprta. Vagone in pošiljke se sprejema le do postaje Štrdad. Prodaja potniških listov za Slatino je ustavljena; tovarni promet pa se nadaljuje.

Bolničarke ameriške zračne sile pripravljene, da opravijo svojo dolžnost za slučaj napada s strupenimi plini.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hudic Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
218 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$9. Advertisements on Agreement.

Za celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$9.—; na pol leta \$5.—;
na tetr let \$15.—. — Za New York na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.
Za inostranstvo na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 218 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

NOVO POVABILO STALINU

Predsednik Roosevelt je na svoji častniški konferenci v torek omenil, da upa, da bo v kratkem prišlo do sličnih razgovorov o vojnih in povojnih zadevah, kakršni so bili med angleškim vnanjim ministrom Anthony Edenom, predsednikom, državnim tajnikom Hullom, državnim podtajnikom Wellesom in drugimi visokimi vladnimi uradniki, tudi med Združenimi državami in sovjetskimi Rusijo.

To je že drugo povabilo predsednika Roosevelta Stalinu, da bi se sestala in razpravljala o vojnih in povojnih zadevah. Predsednik Roosevelt bi rad z Rusijo dosegel popolni sporazumi, da bi bila zveza med zavezniški bolj popolna in bolj trdna in da bi bili izdelani načrti za povojni svet.

Prvič je bil Stalin povabljen, da se sestane s predsednikom Rooseveltom in angleškim ministrom predstnikom Winstonom Churchillom na zgodovinski konferenci v Casablanca. Tedaj je celo predsednik bil pripravljen priti na konferenco v Egipt, morebiti v Aleksandrijo ali Kairo, ako bi se hotel Stalin sestati z njim.

Na to povabilo je Stalin odgovoril, da je preveč zaposlen z vojno in da zaradi tega ne more iti iz Rusije.

Sedaj pa so boji v Rusiji zaradi velikega blata skoro popolnoma ustavljeni in fronta je stabilizirana. Navzlic temu, da so zapadni zavezniški ravno sedaj zapleteni v veliko pomladansko ofenzivo, je predsednik Roosevelt pri vsem tem pri volji iti na novo konferenco in upa, da bo tudi Churchill prišel in da si bosta tudi Stalin ali pa Molotov mogla vzeti toliko časa, da prideta na konferenco, da se razgovore o najvažnejših zadevah svojih dežel in dežel celega sveta.

Po zadetih predsednika Roosevelta so Združeni narodi že "skupaj" 95 odstotkov. To je, pravi predsednik, čudovito, pa resnično. Prav gotovo so skupaj v eni točki, ki je za vse najvažnejša za vse bodoče načrte — da premagajo svojega največjega skupnega sovražnika — Hitlerja in uničijo nacizem in fašizem.

Ako govori predsednik o 95 odstotkih skupnosti med zavezniški, tedaj velja ta skupnost v prvi vrsti za vojni napor, da je osiše zdrobljeno. Je pa še mnogo drugih stvari, v katerih je skupnost potrebna, kajti v mnogih drugih zadevah še ni skupnosti in ne sporazuma, pa je skupnost ravno tako potrebna, ko v dejanski vojni. To skupnost ali edinstvo pa je mogoče doseči samo na skupnih razgovorih in posvetovanjih, ne pa z izjavami posameznih vlad. In to je mogoče doseči samo na podlagi pogovorov, ki so za vse vlade sprejemljivi.

Predsednik Roosevelt si že dolgo prizadeva, da bi dobil Rusijo h konferenčni mizi, toda izgleda, kot da Rusija svojim zaveznicam ne zaupa, najmanj pa zaupa Angliji. Stalin je jako previden in se ne bo ničemer vezal s kakim dogovorom ali pogodbo, ako do države, s katero se bo pogodil, nima popolnega zaupanja.

Po prvi svetovni vojni je bil sklenjen mir brez Rusije in ne glede na njo. Toda mir na svetu ni deljiv, zanj so odgovorni vsi, ki so sedaj zapleteni v veliko vojno.

Ker bodo največjo odgovornost po sedanjih vojni nosile Združene države, Anglija in Rusija, morajo biti edine in sklopte ne samo v vojni, temveč tudi po vojni in za to je treba že sedaj izdelati skupni načrt. Osvoboditi bodo morale zaslužene narode in jim pomagati pri obnovi njihovih držav ter pred vsem skrbeti, da bo za daljšo bodočnost odstranjena vsaka nevarnost novega svetovnega požara.

Zato predsednik Roosevelt vidi, da je že sedaj tudi za povojni čas potrebna popolna sloga med Združenimi državami, Anglijo in Rusijo ter je zopet izrazil svojo željo, da na prihodnjo konferenco pride tudi Stalin.

ROMMEL DOBIVA POMOČ PO ZRAKU

Zavezniško vrhovno poveljstvo v Afriki naznanja, da osiše naglo pošilja ojačenja feldmaršala Rommela po zraku. Zavezniški pa so poslali v zrak močno zračno brodogrje, da to pošiljanje prepreči, obenem pa tudi prepreči da se nemška armada ne bo mogla umakniti iz Tunizije.

Da Nemci in Italijani dobivajo po zraku ojačenja, so izvedli Amerikanci od 700 Italijanov, ki so jih vjeli pri El Guefariju. Nekateri ujetniki so povedali, da se nahajajo v Afriki komaj 10 dni.

Angleška osma armada je prebila nemško obrambo severno od Oudrefa in zasleduje bežečo armado dalje proti severu. Boji se vrše okoli posušene

rečne struge okoli Oued el A-karita, kakih 16 milj severno od Gabesa. Amerikanci stalno, dasi počasi, prodirajo od El Guefarija proti vzhodu in se bodo združili z Angleži. Na kraju, kjer prodirajo Amerikanci pod poveljstvom generala Pattona, je feldmaršal Rommel na gosto posejal polja z minami, vsled česar je prodiranje zelo ovirano.

Feldmaršal Rommel je večeraj v svojem dnevnem povelju na svojo armado zopet oznanil Hitlerjevo povelje, da se mora armada boriti do zadnjega močja. Rommel sam najbrže ve, da je njegov poraz nezogiben, toda ga hoče zavleči kar najbolj dolgo.

Angleško časopisje o 27. marcu

Angleško časopisje je dne 27. in 28. marca posvetilo številne članke spominu na 27. marca.

Angleški časnik Harrison, govoreč o te naši obletnici, je dejal, da je 27. marec eden izmed najvažnejših prekretnov v tej vojni.

Dežela so se bile podale druga za drugo, samo Anglija je še stala pokonci. V tem trenutku je Nemčija, hoteč pomagati Italiji, z vso svojo grozno težo pritisnila na Jugoslavijo in zahtevala od nje, da vetopi v tripartitni pakt in nastopi proti svojim lastnim prijateljem.

Odpor Jugoslavije je mnogo pomagal zaveznikom. Jugoslovanski narod je nadaljeval svoj boj kljub temu, da je bila njegova vojska poražena. Prikoval je na svoja tla veliko število sovražnih divizij, ki bi bile mogle služiti osiše v Afriki, ali pa na Ruskem Sabotaža pa je podirala mostove in rušila transportne zveze.

Od tistih časov km, so se razmere povsem predrugačile.

Danes Velika Britanija ne stoji več sama v boju, temveč je zaveznica Rusije in Amerike. Namesto da bi čakali na invazijo angleške zemlje, govorimo in čakamo na invazijo Hitlerjeve Evrope. Vsak dan prizadeva naše letalstvo nemški industriji in nemškemu transportnemu sistemu ogromno škodo.

Pred dvema leti smo si stavljali le vprašanje, kje in kam bo udaril Hitler. Zdaj razmo-travamo, kam bodo udarili zavezniški. Po zavzetju Tunizije, bodo krenile zavezniške sile bodisi na Balkan, bodisi v Italijo, ali pa morda v južno Francijo. Zmaga zaveznikov je sigurna — vprašanje je le, ali jo bomo dosegli letos ali šele prihodnja leta, ali pa morda šele čez dve leti.

Toda dan zmagovalarja bo prišel in takrat narod v tej zemlji ne bo pozabil na zasluge jugoslovanskega naroda, na pomoč, izkazano zavezniški stvari v najtežji uri in kljub temu, da ni bil zadostno pripravljen na vojno. — (JIC.)

NEMIRNA JUGOSLAVIJA

United Nation Information Office, poroča 30. marca.

Vetaška oblast poroča, dne 23. marca iz Zagreba, da se vojaške sile v Bosni osvobodile utrjeno oporišče, ki je bilo skoraj 12 mesecev obkoljeno in oblegano od jugoslovanskih guerilev.

Nekje drugje so vstali, skupaj z drugimi silami osiše, odbili partizanski napad na neko vas in trde, da so ob tej priliki usmrtili 700 guerilev. Priznavajo pa, da so imeli tudi sami pri obrambi tega kraja velike izgube. — 300 vojakov osiše in vstave padlih.

Bolgari so uvedli po nemškem vzorcu v svojih okupacijskih oddelkih "propagandne kompanije"; njihov namen je, da pobijajo sovražno propagando in širijo med prebivalstvom "bolje razumevanje" za osiše v splošnem, prav posebno pa za politične cilje bolgarske okupacijske sile.

Te propagandne edince so se udeležile nekaterih vojaških operacij, izvedenih od bolgarske vojske na ozemlju zasedene Srbije.

BOJI V JUGOSLAVIJI

Nemška vrhovna komanda je izdala uradni komunikacije, od dan preko berlinskega radia in objavljen po Associated Press. V tem poročilu trde Nemci, da so zadušili del uporniškega gibanja v južni Hrvaški (kar so često javili) besedilo tega uradnega komunikacija, v kolikor se tiče bojev v Jugoslaviji je naslednje:

"Nemške in hrvaške čete, v sodelovanju z oddelki italijanske vojske, so v teku bojev, ki so trajali mnogo tednov, porazila komunistično vstajo v južni Hrvaški. To vstajo je bila podneta Sovjetska Rusija. Na vzhod vremenikom neprilicam in velikim terenskim težkostem ter navzile spretne načinu bojevanja upornikov, smo uspeli, da popolnoma zlozimo organizirani odpor. Zajeli smo zaloge orožja in prehrane. Le mali ostanki komunističnih tolpe so uspeli, da pobegnejo v visoke gorske predele."

Nemška vrhovna komanda trdi, da so vojaške sile osiše po dolgih bojih, ki so trajali več tednov, zdrobile guerilske revolte v južni Hrvaški. V eni svojih redkih vesteh o delovanju jugoslovanskih patriotov, pravi nemški komunikacije dne 30. marca.

"Nemške in hrvaške čete so v sodelovanju z gonicami italijanske armade v bojih, ki so

trajali dolge tedne, zdrobile v južni Hrvaški komunistično revolto, katero je podneta Sovjetska Rusija."

SREDITI BOJI MED GUERILCI IN NACLI

Obsežne bitke med jugoslovanskimi patrioti in nemškimi vojaškimi silami, so danes predmet razgovorov v dobro informiranih balkanskih krogih. V Beograd so prispeli številni transporti svežih nemških čet.

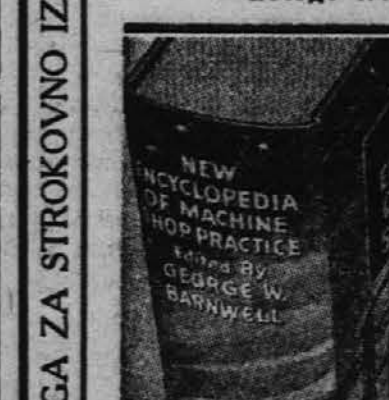
V severni Srbiji so guerilci pognali v zrak železniški most blizu Kragujevca. V južni Srbiji pa se bijejo uporni patrioti z nemškimi in bolgarskimi oddelki na 35 milj dolgi liniji od Niša do Pirota.

Strokovnjaki za balkanske zadeve si razlagajo prihod dozdaj še nedoločena števila svežih nemških čet v Beograd kot dokaz zato, da pripravljajo nemško vrhovno poveljstvo široko zasnovano splošno ofenzivo proti srbskim guerilcem.

Na grške otoke je prispelo veliko število agentov Gestape, ki odvajajo vse sumljive osebe v koncentracijska taborišča na grški celini. Solunske utrdbe so dobile močna ojačenja.

KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS in STAMPS

THE NEW ENCYCLOPEDIA of MACHINE SHOP PRACTICE

Ne glede na to, ali ste šele početnik, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. NAROČITE JO DANES!

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
218 WEST 18th STREET
NEW YORK CITY

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO
218 West 18th Street
New York, N. Y.

SONART REKORDI

Lepe Melodije!
Št. M571—Na Marijance, polka
Kje so moje ročice
Mariška pegla—polka
Duquesne University
tamburica orkester

Št. M575—Terezinka polka
Na planincih—valček
Jerry Koprišek in orkester
Za toz, cenik in ceno plošč se obrnite na: JOHN MARSH, Inc., 463 W. 42nd St., New York

IZ CASOPISJA POD KONTROLO OSIŠA

Sarajevski "Novi List" priznava da je Nemcem in njihovim vstajskim slugam spodletelo in da je njihov pritisk na narod brez moči. Časopis poroča o naredbi, da bo policija prevzela vse zasebne radio aparate v cilju, da izloči poslušanje kratkovalovnih inozemskih radio postaj. To je odkrito priznanje, da navzlic grožnjam in krutim kaznim narod še vedno posluša oddaje iz Londona in Moskve. Zato poskušajo oblast preprečiti širjenje resnice in vseh takih vestih, ki bi mogle prepričati narod o zmagi zaveznikov. Razlagajo pa svoje postopanje na zanimiv način, namreč da gre za "narodov blagor."

London priznava že četrto leto vojne a tudi vtistih časih, ko je bila sreča vojne Angležem najbolj nasprotna, ni nikdo oviral naroda pri poslušanju sovražniških radio oddaj. Jasno je, da so se nemški računi zamešali in da nekaj ni v redu. Pniko svojega lastnega radia širijo Nemci ploho laži, s katerimi upajo zadušiti v srčih podjarmljenih narodov upanje na zavezniško zmago. Toda narodi se jim nečejo ukloniti in tudi ta metoda bo ostala brezuspešna.

"Hasti Hirlap" piše o razmerah v Beogradu in poroča, da je draginja silovito narasla. Obed brez vina stane v dobrih gostilnah 500 dinarjev, a v krčmah drugega reda 200 din. Lezene cikle prodajajo po 700 dinarjev. Dobra obleka po 14 tisoč dinarjev. Delež slabega koruznega kruha je 265 gramov dnevno. Ukrepi proti preklupčevanju na črni borzi so izredno ostri. — (JIC.)

VESTI LONDONSKEGA RADIA

Glas Mladih Slovencev. Govornik poroča Slovencev v domovini o razvoju socialnega napredka v Veliki Britaniji. Najznamenitejši učenjaki razpravljajo o možnostih razvoja, družstva, časopisje in revije, razmišljajo o domači in mednarodni obnovitvi. Angleži nočejo, da bi vojni svet zašel v iste razmere, v katerih se

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

KLIC VSEM SLOVANOM!

Vseslovanski odbor v Moskvi, kateri je bil organiziran v poletju leta 1941, je organizacijo slovanskih intelektualcev vseh političnih in verskih naziranj in prepričanj in k tej organizaciji so priključene slovanske skupine v različnih krajih sveta. Cilji Vseslovanskega gibanja so najbolj razvidno iz apela, katerega je moskovski odbor pred nedavnim naslovil na Slované po vsem svetu. Ta apel je objavil Sovjetski informacijski urad in v prevodu se glasi:

"Našim bratom Slovanom v Združenih državah, v Angliji, Kanadi, Avstraliji, Južni Ameriki in v drugih deželah!

"Dragi bratje: Rusi, Ukrajinci, Hrvatje, Slovenci, Poljaki in Bolgari, Belorusi in Poljaki, Čehi in Srbi, Macedonci in Karpato-Ukrajinci!

"Svet je v plamenih in te plamene so podkurili blazni Hitlerjevi psi, ki z ognjem in mečem reducirajo slovanske dežele v zone smrti... TVOJO deželo, Slovan!

"Prisluhni! Čez široka ozemlja čez morja in oceane se sliše stek mučenih ljudstev. To so tvoji bratje in sestre gineči v suženstvu!

"Slovan! Neglede kako daleč od tvoje svete rodne grude te je vrgla usoda, v teh časih ne

je nahajal pred vojno. Zahtevajo uvedbo socialne sigurnosti in enakosti. Delavec, ki izdeluje orožje in poljedelski delavec, kmetič in tovarniški slugi so v Angliji predmet najvišjega splošnega spoštovanja. Mentaliteta vsega naroda se je predrugačila v smeri večje pravičnosti.

Berlin je začel širiti vesti o velikih vojaških silah katere so Nemci nastanili v južni Evropi. Nove divizije s posebnim orožjem so bile poslana na grške otoke. Nemški radio odkrito priznava bojazan pred invazijo na Balkan katero pričakuje skozi Grčijo ali pa preko Turčije in Bolgarije.

Nemška propaganda širi vesti o pošiljanju čet v cilju, da bi prepričala svet o dobrem stanju svojih priprav na obrambo evropske trdnjave.

Stavka voznikov v Montrealu končana

Montreal, Kan., 31. marca. — Stavka voznikov busov in poštne železnice se je po dveh dneh stavljanja zaključila, ker je bil dosežen sporazum z ozirom na pravico unije voznikov, da sama posreduje v zadevi obnove kontrakta in sploh zastopa svoje članstvo pri kakršnihkoli pogajanjih. Družba je pristala na to, da pripoznava unijo voznikov kot polno močno posredovalko za v njej vključene delavce, oziroma voznike.

Studeneć Blagoslova!

300 SVETIH MAŠ LETNO, za žive in mrtve. Dlane Mašne Zveze, Članarina za vsako osebo živo ali mrtvo 25c. (Nikdar ni potrebna obnoviti.) Upište vaše sinovo vojske.

DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA za afrikanke misijone Department G 3624 W. Pine Blvd., St. Louis, Mo.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo —

UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

zaslišane potrebe bodi združen s tvojim ljudstvom v mislih in v dejanjih.

"Slovan! V naših rodnih deželah bijejo naši bratje smrtno borbo proti najstrašnejšemu sovražniku slovanskih ljudstev. Naši bratje brez oklevanja življenja svojo kri, svoja življenja, svoje najbližje in najdražje za sveto stvar ohranjenja in osvobodjenja svojega ljudstva in svoje dežele. In k vam, svojim slovanskim bratom, se obračajo, ker pričakujejo vašo pomoč!

"In v tej uri je naša prva dolžnost do naših bratov, da jim nudimo naše sodelovanje.

"Bratje Slovani! Odločen moment borbe svobodoljubnih ljudstev proti fašističnim nemškim usluževalcem je prišel. Inicijativa vojaških operacij je zdaj trdno v rokah borbenih zvez USSR, Anglije in Amerike. Sreča vseh Slovanov so prežeta z občutjem ponosa spričo hrabrosti rdeče armade in sovjetskega ljudstva. Sovjetska unija je premagala vse težke preizkušnje in zdaj vodi veliko ofenzivo, katere čisti z ruske zemlje nemško fašistično gnolobo. Hitlerjeve armade zadobivajo neprimerljive udarce in trpe nenadomestne izgube in moštvo in materijali.

"Rdeča armada prizadeva Hitlerjevi vojni mašini udarce za udarcem, onega hujšega od drugega. Zgodovinska zmaga rdeče armade pri Stalingradu je zrahljala in stresla vojaško moč Nemčije in njenih vazalov ter nas je privedla bližje k končnemu porazu Hitlerjevcev.

"Junaka borba sovjetskega ljudstva je omogočila Angliji in Ameriki, da sta se pripravili za končni boj. Na Sredozemlju je bila vzpostavljena baza za vojne operacije proti vitalnim centrom Italije in Nemčije.

"Čela obal Evrope od Norveške do Grčije je dostopna za aktivne operacije od strani sil Združenih narodov. Porazi, ki so jih doživela Hitlerjeve armade na sovjetsko-nemški fronti, so pokrepile borbo za osvoboditve v vseh po Hitlerju usuznjelih deželah Evrope.

"Ura zmage svobodoljubnih ljudstev nad zasovražanim Hitlerizmom se bliža.

"Toda na tej poti do zmage nas čakajo še velike borbe. Ker v Evropi še vedno ni druge fronte, mora Rdeča armada sama nositi vse težko breme vojevanja. Sovražnik se upira divje in bo pokušal zadati človestvu novih in hudih ran. Zato morajo biti tem odločnejši udarci zadani Hitlerju in njegovim vazalom in zato mora biti zmaga dobljena čimprej."

Konec prihodnjih.

Nova zaloga knjige: Modern Encyclopedia

Mnogo rojakov je nas vprašala ako je mogoče se dobiti knjigo: "Modern Encyclopedia" (v angleškem jeziku), ki smo jo oglaševali pred dvema letoma. Ravno zdaj je izšel novi zvezek Encyclopedije, ki je razširjen tudi na to, da vzame v poštev dogodke in osebnosti, ki so prišle v javnosti v letu 1941-1942. Knjiga vsebuje 1,180 strani, 1,100 slik in risb in je trdo vezana v platno. Črke in tisk je popolnoma nov. Knjiga tehta 3 funte, Stane \$3.98. Poštne in zavarovalnina plačana. Kdor med rojakom želi sedaj to izdati Modern Encyclopedia — leta 1943, naj jo naroči pri: — Knjigarni Slovenic Publishing Company, 218 West 18th Street, New York.

Kratka Dnevna Zgodba

E. MISLER:

Smrt v Bajkalskem jezeru

Nekega spomladanskega večera sva sedela z Vasilijem Porfirvičem in sva kramljala. Beseda je dala besedo in Vasilij mi je tole pripovedoval:

Bil sem železniški uradnik na postaji Mirovaja ob Bajkalskem jezeru — tako je začel ta ruski slikar v kavarni Orlando di Lasso v Monakovem. Oči so mu zamišljeno zlele v dafijo in so se kaj nato zaprle, ko da bi v duhu zagledale grozotno sliko.

Bilo je v času rusko-japonske vojne, ko so me mi lasje v eni sami uri obeleli. Da, v eni sami uri, gospod! Vasilij Porfirvič si je s trudno kretnjo pogladil bele lase, pri čemer sem občudoval njegove bele roke, ki so se z nedosegljivim mojstrovstvom slikale grozotne podobe. Njegove slike, ki niso bile primerno slabotnim žirčam, so povsod vzbujale pozornost.

Vse svoje slike ustvarjam na podlagi samega spomina, zakaj grozoto sem doživel tako, kakor je nemara še nihče ni doživel. In iz te grozote je nastala moja umetnost, saj nisem bil prej nikoli slikal in se tega tudi nisem učil.

Torej — bil sem železniški uradnik v Mirovaji. Nedaleč od kolodvora se razteza veličansko Bajkalsko jezero, ki je šest vrtov dolgo, in sto in petdeset vrtov široko in je videti kot morje s svojimi viharji in valovi sredi sibirskih pušč. Na severnem bregu živijo veličanski mornarji psi in jezero je zaradi množice rib po vsem svetu znano. Dan in noč so hrumele prevozi čet v Irkutsk in prišlijski so bili, da so narejevali ovinek več ko tisoč vrtov krog jezera, kar je povzročalo več dni trajajoče zakasnitve.

To je pa zelo dražilo ruskega vrhovnega poveljnika ki mu je na vzhodu precej slaba

predla in prišla mu je na mar blazna misel: tebi nič je ukazal, naj se čez jezero položi tračnice.

Moj predstojnik, stari Nikolaj Ivanjič, si je ves divji ruval brado, ko so dan in noč vlakci dovažali pragovnike in tračnice. Nenehoma so se iz tovornih vlakov valili hribi smaga jekla in lesa, inženirji so prihajali in so resnih obrazov vrtali v led na jezeru, ki je bil mestoma tudi po dva metra debel. Iz luknj so spravljali na dan velike ribe in si jih na raznju pekli v tej ledeni puščini.

Nekega dne, bilo je okrog Božiča, je oddrhal prvi vlak s tisoč mladimi ljudmi čez led. Nikolaj Ivanjič je ves blede in stisnjenih ustnic strmел za dolgi vlakom, ki je hrumele naravnost čez jezero.

Tako se je odslej dogajalo iz dneva v dan, iz noči v noč. Na sto tisoč mladih ruskih fantov se je prepeljalo čez blestečo se varljivo ploskev jezera, ne da bi slutili, da je pod njimi tisoč metrov globoko brezdnó z neštetiimi lačnimi velikimi ribami.

Spet in spet se naju z načelnikom polastala groza ko so v ledenomraznih nočeh speli ljudje sanjajoč o svojih materah in nevestah, brzeli mimo naju. Tedaj sva občutila bližino smrti, ki je stiskala pod ledom svoje bele, od mrza okorele roke.

Takrat, gospod, sem začel slikati, ne da bi se bil kdaj tega učil. Videval in slikal sem smrt, ki je prežala pod ledom. Podnevi sem moral gledati smejoče se obrzve v vagonih, ki so mislili, da imajo pod nogami zveto, zanesljivo zemljo domovine, a ne globokega jezera z lačnimi ribami.

Ko je prišla pomlad in so zapihali toplejši vetrovi, se je

Nikolaj Ivanjič usedel in je napisal pismo železniški upravi. Pisal je, da ne more tega več gledati, da vozi vlak po jezeru, da je to maravnost zločinsko, zakaj led je začel že pokati. Čez štiri dni nato so prišli orožniki in Nikolaja Ivanjiča so opotegnili s postelje, in ga odvedli, jaz pa sem prišel v čuvajnico prav sredi jezera.

Obsodili so me, da sem moral podnevi in ponoči videvati in poslušati drdrajoče vlake, ki je v njih sedelo na tisoče mladih vojakov, kateri so imeli doma matere in neveste.

Led pa je kot meni v posmeh pokal in včasih je zabobnelo krog čuvajnice, kakor da bi streljali s topovi.

Nekega jutra sem odkril veliko, dolgo in široko razpoko na ledu, ki je bil na tem mestu le še za meter debel.

Bitojavil sem na kolodvor v Mirovaji. Objabljali so mi, da bodo koj poslali inženirje. Pa je še nadalje bobnel led in so se še nadalje prevažali vlaki z nih hudega slutitimi ljudmi. Včasih mi je bilo, da bi bil stekel proti vlakom in zakričal: "Stoj!"

Objubljeni inženirji ni bilo, južni vetrovi so bili zmeraj bolj topli, led je bil razpocen vedno bližje tračnic. A spet in spet so hrumele vlaki mimo mene.

Nekoč ponoči sem se mahoma prebudil. Bilo je ko da bi bili vojaki prav tik mene ustrelili z najtežjim topom. Led se je tresel pod mojimi nogami. Pogledal sem na uro: zdaj zdaj bi moral priti prihodni vlak s četami. Neprestano je grmel pokalo in škripalo krog mene. Bil je en sam pekel po kajočega se ledu. Zgrabil sem za plašč in smuknil v skornje. Stopil sem pred čuvajnico. Zunanaj je sijala mesečina, da je bilo svetlo ko podnevi, led se je modricasto lesketal.

Nenadoma so se mi lasje naježili pod kučmo, po hrbtu me je mrzlo spreletelo. Kakih tri sto metrov od čuvajnice se mi je rešal odsvit lune iz jezera — voda.

Elanil sem takoj k brzjavni ni napravi, presti so mi kili v razbikanem plesu zabobneli po tipalniku. Brzjavil sem eno in isto: "Ustavite vlake! Ustavite vlake!" Pa ni bilo nobenega odgovora. Niti ne potrdila o sprejema brzjava. Kakor nor sem tulil v telefon. Nihče se mi ni odzval.

Planil sem iz čuvajnice. Porogljivo je zrla podoba lune iz vode, iz temne vodene ploskve, kjer so plaval kosi ledu. Tračnice so neizprosno vodile v črno vodo, signalni drogovi so kakor razlomljene vžgalice viseli nizdol, žice so tvorile obupen kloboč.

Lasje so se mi ježili pod kučmo. Hotel sem klicati, kričati, tuliti, pa ni bilo glasu iz mojega grla. Slušal sem obiti veliko jamo v ledu, da bi preprečil vožnjo vlaku. Kar gore nagradnega ledu so me ustavile, plezal sem čez nje, padal, a vse je bilo zaman. — V vodi so plaval kosi ledu, vse je grgralo in vrelo krog mene in grmel razpokani led.

Hrumenje se je bližalo. Spet sem hotel zavpiti, a moj klic je zamlj v gumenju. Vlak je kakor dolg zmaj vezil, sem pomislil. Že sem zastikal po šastno sopihanje lokomotive, in sem spoznal, da vlak ne vozi počasi, ampak da hrumi s stotokilometrsko brzino v jamo ledu. V vagonih ni bilo ljudi,

AMERIŠKI VOJAKI NA KITAJSKEM

Blizu svoje vojaške postojanke se ameriški vojaki na Kitajskem vozijo z vozovi, ki jih vlečejo kuliji.

GOVOR DR. KUCHARJA

(JIC.) — Dne 28. marca je dr. Kuhar na londonskem radiu posvetil del svojega govora v slovenščini spominu kardinala Hinsleya, našega toplega prijatelja, ki je bil eden izmed najbolj znanih in najbolj spoštovanih darženih dostojanstvenikov.

Ko je ves svet pozabljal na nas, je on na svetovnem forumu zahteval pravico za nas. Izgubili smo v njem velikega prijatelja.

V drugem delu svojega govora razlaga dr. Kuhar zadnji Churchillov govor o povojni ureditvi, in nadaljuje potem: Po številu smo med vsemi oboroženimi narodi v tej vojni najmanjši. Mi ne zahtevamo nič drugega nego pravico, goiti pravico. Naj ne gre oko za oko

in zob za zob, toda kazen po zakonu in pravici mora zadeti vse one, ki so grešili, vse one, ki so krivi zločinov.

Zbirajte imena vseh Nemcev in Italijanov, ki so krivi zločinov, in imela vseh njihovih pomagateljev. Zapišite si vse podatke, kar jih morete dobiti. Njihov položaj in poklic ter oblast, kateri pripadajo. Ne bodo utekli zaslužni kazni.

Zbirajte plakate in objave, ki poročajo o ubojih našega ljudstva.

IZ LONDONSKEGA RADIA

Dne 25. marca so javile nemške radio postaje, da so utrdbe na grški obali in na vseh važnejših grških otokih dograjevale.

Italijansko-nemška pogajanja v zvezi z ogromnim zneskom, katerega Nemčija dolguje Italiji, so zasla na mrtvo točko in so ustavljena.

Italijanski delavci pošiljajo iz Nemčije svojim sorodnikom preko kliringa vsak mesec svoje p rihranke; ker jih je 300,000 je izplačevanje zelo težko in počasno — italijanska vlada mora tako vsak dan potrošiti približno 7 milijonov lir, kar znatno povečuje inflacijo. Italijani so baje zagrozili Nemcem, da jim bodo v bodoče pošiljali manj hrane.

UMETNOSTNE NAGRADE PODELJENE V MOSKVI

Dne 20. marca so bile podeljene umetnikom na raznih poljih nagrade, ki so znašale v skupni vsoti čez pet milijonov rubljev. Nagrade so bile podeljene za izredne doprinose umetnikov tekom preteklega leta. Sklad za te nagrade je bil ustanovljen ob priliki 60 obletnice rojstva premierja J. Stalina.

Med nagrađenimi umetniki so posamezniki iz vseh različnih narodnosti Sovjetske Unije. Ukrajinec Aleksander Korņešuk je bil nagrajen ker je spisal kritično dramo "Fronta"; to igro predvajajo v štirih moskovskih gledališčih.

Rus Leonid Leopoff, ki je spisal igro "Invazija" je tudi dobil nagrado in ravnatelj Konstantin Simonoff, ki je spisal igro, "Russian People" katera je bila predvajana tudi v New Yorku.

Med nadaljnjimi nagrađeniki je bil poet iz Ukrajine, Rylskski; poljska novelistka Wanda Wasilewska, ruski pisatelj Aleksej Tolstoj; armenski skladatelj Aran Hačaturian, ki je skomponiral baletno skladbo "Gasane" in še več drugih skladateljev in pisateljev.

Nagraženi so bili poleg drugih umetnikov tudi filmski in gledališki igralci, kakor tudi

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

SLOVENSKE PESMI

Zbirka 9 narodnih pesmi izdala Glasbena Matica v Clevelandu.

Cena — \$1.50

Emil Adamič — 16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor

SEST NARODNIH PESMI za mešiki zbor

SEST NARODNIH PESMI za mešani zbor

Franc Venturini — SEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV

Ferdo Juvanec — 12 MLADIR LET. moški zbori

Peter Jerab — OSEM ZBOROV (mešiki in mešani)

Moški zbori

OSKAR DEV: Barčica; Oj, moj dom! Oj, moj dom! Kam mi, fantje, dnev v vas počemo

OSKAR DEV: Srečno, ljubca moja: Ko ptičica na tuje gre; Soči; Moj oče; na končica dva; Dobiv sem pišance; Slovo; Je vphalla lač

EMIL ADAMIČ: Modra devojka (belokranjska); Vse noč pti potel; Jurjeva; Hodi Mica domo; Kaj druga; ga hočem; %dravica

VASILIJ MIRK in A. GROBING: Vetril; Pe gradini

KNJIGARNA SLOVENC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street, New York, N.Y.

V PISMARIOI

"AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

so vključene sledeče

slovenske pesmi:

1. Podoknica — moški zbor s bariton samosplovom
2. Posredav — mešiki zbor
3. Lahko noč — mešiki zbor
4. Otokski svob — mešani zbor
5. Pomladnska — mešani zbor, s bariton samosplovom
6. Lira I. — za solo speva, mešiki in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altantski odnevi — za mešiki in bariton zbor, s bariton samosplovom
9. Kantata iz psalma 125 — mešiki zbor
10. Soči — za samosplova, mešani zbor in spremljevanjem glasovira
11. Psalm 29 — za samosplova, mešani zbor in spremljevanje glasovira ali orgel

CENA SAMO

50 centov

KOMAD

To so koncertne pesmi za mešike in mešane zbor, katere je uprabil in v samozaloži izdal MATEJ L. HOLMAR, organist in pevovodja pri sv. Višnu, Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:

KNJIGARNA SLOVENC PUBL. COMPANY

216 W. 18th St. New York

Nepotrebno trošenje denarja v

vojnem času je podzvestina sabotaža. Vojna produkcija potrebuje vaše dolarje, zato kupujte vojne bonde, namésto, da trošite denar po nepotrebnem.

jaki na fronti in delavci in delavke po tovarnah in povsod.

Hitlerju bo precej težko zničati in potisniti k tlom narod, ki hoče za vsako ceno napredovati.

FERDO JUVANEC:

Zjutraj

Slovenska

PETER JERAB: Pešni rola: VASI-

LJI MIRK: Podoknica

VORKO PRELOVEČ:

Le enkrat se

Slava delu

HR. VOLARIČ: Režmarin; JOB

PAVČIČ: Potkan ples

IZ STARE ZALOGE pa ima-

mo še naslednje pesmi, katerim

sno snižali cene:

Ameriška slovenska lira, (Holmar)

Orlovski himne (Vodopivec)

Slovenski akordi, 22 melodij in

moških zborov (Kari Adamič)

Trije mešani zbori (Glasbena Ma-

lica)

V pegeinčni noči, kantata na tobo,

zbor in orkester, (Boltner)

Mladini, pesmi za mladino s klavir-

jem (E. Adamič)

Dve pesni, (Prelovec) za mešiki

zbor in solo

Nali himni, dvoglasno

Gorski odnevi, (Laharar), II.

svetih, mešiki zbori

ZA TAMBURICE:

NA GORENJSKEM JE

FLETNO, podpouri slo-

venskih narodnih pesmi

za tamburice, zložil Mar-

ko Bajuk

Slovenske narodne pesmi za tambu-

raški zbor (Bajuk)

Sam del na planinci, (Bajuk),

podpuri

ZA CITERE:

Podok na citre — s vokal —

(Kocijki)

ZA KLAVIR:

Buri pričeje — Korotica

KNJIGARNA SLOVENC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street, New York, N.Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je ravno do kdaj tuate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam približno nepotrebno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo po plačate našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu imenu zastopnikov, kolih imena so tiskana s debelimi črkami, ker so upravljeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Lousha

COLORADO:

Pueblo, Peter Ouliz

Walsenburg, M. J. Bayah

INDIANA:

Indianapolis: Fr. Markich

ILLINOIS:

Chicago, J. Berth

Olcero, J. Fabian (Chicago, Olcero

iz Illinois)

Joliet, Jennie Bambich

La Salle, J. Spelch

Mascoutah, Martin Dolere

North Chicago in Waukegan, Math

Warsh

MARYLAND:

Kittimiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:

Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:

Chisholm, J. Lukanich

Elk, J. J. Poshel

Eveloth, Louis Goula

Gilbert, Louis Vessel

MONTANA:

Roundup, M. M. Panlas

Washoe, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick

NEW YORK:

Brooklyn, Anthony Svet

Gowanda, Karl Strubich

Little Falls, Frank Mada

Worcester, Peter Mada

OHIO:

Bethesda, Frank Truhel

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kar

Nager, Jacob Ruzic

Girard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balak, John Kumb

Youngstown, Anton Kikali

OREGON:

Oregon City, J. Kohler

PENNSYLVANIA:

Bessemer, John Jevnikar

Coudersport, J. Brodovic

Coverdale in okolica, Jos. Paternel

Export, Louis Supančič

Farrell, Jerry Okura

Forest City, Math Kumb

Fr. Blodnar

Greensburg, Frank Novak

Homer City, Fr. Ferencak

Imperial, Vence Palcich

Johnstown, John Polanc

Krayn, Ant. Tausch

Lawrence, Frank Balloch

Midway, Joud Žant

Pittsburgh in okolica, Philip Proga

Stelton, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schitrow

West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:

Milwaukee, West Alita, Fr. Svet

Sheboygan, Joseph Kahot

WYOMING:

Rock Springs, Louis Tausch

Diamondville, Jos. Holich

Vašč zastopnik tudi potrdilo za vsa

Taškent

Ruska povest iz dni velike lakote.

Napisal: ALEKSANDER NEVEROV

33

Miška je na postaji pogledal strojevodji prijetno v obraz. Norad je skočil z lokomotive. Za vagoni je počepnil, se sezul, potegnil iz laptov trak, a raztrgane lapte vrge v stran. Nogavice je prevezal s trakom ter jih je vrge preko ramen. V sajasti kapi in bos je šel na bazar. Ni hotel takoj kupiti kruha za prvo ceno. Trgoval je pri raznih branjevkah, kakor muški, ki kupujejo konja. Povsod so bile enake cene. Strašno rad bi jedel, posebno, ko je gledal cele hlebce kruha. Pogledal je še enkrat na skrit tisočak in kupil precejšen kos belega kruha. Snedel ga je polovico, postal je težak, sopinal je in utrujeno pomislil. Dovolj. Jutri pojem ostalo.

Mimo so nesli na nosilkah mušika. Miška je pogledal njegovo rusko brado, modre hlače, golše očrnele pete in varkal v sebo tujo bolelost ter pomislil na umrlega.

Vsekakor sem srečen človek. Ta je umrl in jaz se peljem dalje.

Za postajo so sedeli muški, babe, starci, dekletca — prava lačna čreda. Miška je vprašal dvojce mušikov:

"Kam se peljete?"

Mušiki niso odgovorili.

Miška se je razrdil:

"Zakaj ne odgovorite?"

Eden izmed mušikov je odgovoril:

"Daj mir, pobič. Dovolj imava svojih skrbi."

"Štiri dni čimo že tukaj — ni nam do razgovorov."

Drugi mušik je pripomnil:

Miška pa je rekel, kakor veliki, pravi mušik:

"Tudi jaz sem čepel po postajah; ponoči sem v stepah sam samcat prenočeval, peš sem hodil."

"Kako si vendar hodil?"

"Kako? — Šel sem, kakor se hodi. Sila me je primorala..."

"Čemur, a sam ne veš kaj," so se razjezili mušiki.

Miška si je popravil staro očetovo kapo in je začel pripovedovati, kako so ga zapustili tovariši, kako je prenočil eno noč sam samcat naravnost v stepi, a drugo v čuvajnici in nikogar ni bilo z njim. Nato je naletel na strojevodjo, sodruga Kondratjeva, ki ga je vzel k sebi na lokomotivo, ga napojil s čajem iz svojega čajnika in mu dal nekoliko kruha. Če bi bilo več takih ljudi, bi se že davno vsi pripeljali.

Miška je pripovedoval mirno, s prepričevalnim glasom in se zato zdel večji, kakor je bil v resnici. Mušiki so ga pazno poslušali, zadnji so se pomaknili bližje, gledali so pripovedovalcu v obraz. On pa, zadovoljen in sit, je mahal z nogavicami, stal, sredi mušikov kakor majhen pridigar, ki je utrjeval poslušalce v veri in vival v njih ude bodrost za nedokotano nadaljno pot. Vseled splošnega zanimanja omainjen se je bahal.

"Grem in sedem na lokomotivo."

"Na kakšno lokomotivo?"

"K sodrugu Kondratjevu."

Obrnil se je in šel. Pogledal je še enkrat k mušikom in pomislil: — Gotovo mi zavidajo.

Dve lokomotivi sta se premikali, žvižgali, vagoni so se odcepili, odbijali so udarjali. Poleg žvižgov lokomotive so žvižgali kretniki z majhnimi piščalkami. Ko je zagledal Miška sprevoznika z dvema steklenicama za pasom, je rekel:

"Hej, sodrug, kam grede lokomotive?"

"K materi v hlače," je odgovoril sprevoznik.

"Ah!"

"Da, da, — ah."

Opa sta se smejala.

Sprevoznik je šel dalje, a Miška je stal z bosimi nogami na toplih tračnicah. Mimo je šel rdečevojnik s puško. Miška je hotel z njim govoriti.

"Sodrug, koliko je ura?"

"Koliko pa želiš?"

"Ali je že dve popoldni?"

"Ja, je," odgovoril rdečevojnik. "Dve veliki in trije mali."

Miška se ni jezil; šaljivo se z njim in on sam se šali. Včeraj je zavžil nekoliko strahu danes, ko se je najedel kruha, je bolj vesel. Dobro bi bilo, če bi bilo vsak dan tako.

Poleg čuvajnice je stal kretnik z medenim rogom v rokah. Rog je bil očiščen, a kretnik z veliko brado ni imel srditih oči. Miška je stopi bližje k njemu in je vsled dolgega časa rekel:

"Sodrug, ali kupiš nož?"

"Kaj hočem z njim?"

"Mogoče ga za kaj porabiš."

"No, pokaži ga."

Predno mu je dal nož, je Miška pobral debelo trsko.

"Poskusi, kako je oster. Kakor britev je."

Kretnik je poskupil, nož je bil oster.

"Ga nisi ukradel?"

Miška se je čutil užaljenega. To je njegov nož. Pokojni oče ga je p rinesel od vojakov. In če bi ne bil v sili, bi ga za nobeno ceno ne prodal, zakaj takšnih nožev ni več, posebno ne tukaj. Celu v Buzuluku ni najbrže takšnih.

"V kakšem Buzuluku?"

"Mesto je to, manjše od Samare."

Dolgo sta se pogovarjala. Miška ni prodal noža. No, sedaj ni bilo tako potrebe. Tu in tam je stegnil roko in prosil vbojajne, nastavljal staro očetovo kapo in mirno, prav nič žalostno je govoril:

"Dajte kosček kruha."

Kričali so nad njim.

"Idi k hudiču. Človek nima miru pred vami, kakor pred kakimi psi."

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Nov film o guerilskih odporih

Warner Bros. bodo kmalu začeli kazati nov film "Edge of Darkness" v katerem nastopata v glavnih vlogah Errol Flynn in Ann Sheridan in kateri prikazuje podtalno in aktualno borbo norveških guerilcev proti nacistem.

Slika se prične razvijati s pojavom nacističnega izvidniškega letala, ki opazi, da vihra na postojanki nacističke garnizije v trgu Trollness norveške zastave. O tem je hitro obveščen glavni stan in kmalu priplujejo k obrežju Trollnessa nacističke ladje, polne vojaštva, ki je takoj pripravljeno na boj a se nima s kom boriti, ker v celnem trgu ni nobene žive duše, kot neki ponoreli siromak, ki prileti Netnem nasproti in nekaj jim pove. Naciji skušajo od njega kaj izvedeti o zagonetni nganki mrtvega trga, a ko vidijo, da jim ne more biti v korist na noben način, ga kratkoma ustrelje.

Nacistički stotnik po kratkem pregledu situacije diktira poročilo v katerem pravi, da se je v trgu očividno bila bitka med domačimi guerilci in nacisti in posledica je bila, da so pobili drug drugega do zadnjega moža.

Film seveda poda ozadje celotne storijske spopada in izida boja, v katerem so zmagali guerilci, ki so sicer utrpeli težke izgube, a so rešili večino žensk in otrok s tem, da so zavzeli obrežne ladje in čolne, v katere so naložili ženske in otroke, preden so se spopadli z nacisti. Guerilci sami so po končanem boju pobegnili v gore s svojimi ranjenci in z zalogo, ki so jo pobrali v garnizijskem stanu.

Zelo napeta je slika takom prikazovanja razvijanja cele stvari. Nevarnosti, katerim se izpostavljajo guerilci s svojim podtalnim delovanjem so realistične in ravno tako je dobro podan tip tvorničarja, ki mu je bila njegova trgovina vse in je bil zato pripravljen sodelovati z nacisti v vseh ozirih. Še ko je videl besen in odločen odpor svojih rojakov, je tekel proti njim in jih zmerjal z boljševiki, a njegov glas ni prišel daleč, ker naprej prodimajoči besni patriotje so ga enostavno pobili, kot izdajalca, kar je tudi bil.

Tragično je podan tip mladega kvizlinga Stensgarda (John Beal). V njem je upodobljena vsa tragika izdajalca svojega naroda in svoje dežele. Dočim je njegova sestra duša guerilskega podtalnega gibanja, je on zaničevan kot pes tako pri nacistih, katerim mora služiti, ker iz pasti ne more več ubežati, kakor pri svojih lastnih ljudeh, ki mu ne zaupajo in ne verjamejo niti tedaj, ko jih zares hoče odvrniti, da ne bi koračkali naravnost pred nacističke skrivne strojnice, ki bi jih vse požele v nekaj minutah. Njegova zadnja gesta — ker radi te geste ga nacisti na mestu ubijejo — končno vsaj deloma

opere njegovo ime in reši guerilce ter pogubi nacističsko posadko.

Karen Stensgard (Ann Sheridan) je v svoji vnetosti za osvobojenje Norveške naravnost krasna in celo potem, ko je brutalno oskrumi nemška beštija, ne izgubi v svoji tegobi razsodnosti, ampak vzdrži ravnovesje vseh, ali njen oče, trški zdravnik, je tako razjuten in razžaljen nad tem, kar se je zgodilo njegovi ljubljenci, da ubije nacija, ki ga sreča kmalu po zločinu storjenemu nad njegovo hčerjo. Iz tega se razvije maščevanje nacistev in odpor prebivalcev.

GOVOR G. JUKIČA.

(JIC.) — V teku londonske radio oddaje v srbohrvaščini je govoril G. Jukič naslednje: Po polomu Francije je Hitler odkrito priznal, da je bila vsa njegova zunanja politika osnovana na prevari. Svoj največji uspeh na tem polju je dosegel ko je o priliki oboroževanja Nemčije prepričal zavezniške, da večjajo vse te vojaške priprave edino le Rusiji — sicer trdi on, bi mu tega ne bili nikdar dovolili.

Zdaj si Hitler mnogo prizadeva, vsejati zmehnjavo in nezaupanje v vrste zaveznikov in v tem cilju širi laži in zlobne govorce. Nemški generali so najbrže prepričali Hitlerja, da bi se Nemčija utegnila še rešiti iz zagate, ako se ji posreči razdružiti zavezniške — kakor j to nekdanj s tako velikim uspehom storil Friderik II. To je vzrok sedanje splošne diplomatske ofenzive nacistov.

Goebbels se je začel obračati na vse strani, ko da v cirkusu deli poklone občinstvu. Eden izmed njegovih časopisov v Stockholmu naglašja, da je pričakovati za bližnjo bodočnost sklep kompromisnega miru med Nemčijo in Rusijo, da se je pokazalo, da moreta druga drugo premagati. Ono, kar zavzamejo Rusi pozimi, jim poleti Nemci zopet iztrgajo.

Amerikancem Goebbels zatrjuje, da je Velika Britanija prepustila vso Evropo boljševikom.

Amerikancem in Angležem se skupaj priljubljuje, še malo drugače in jim razlaga, da je edina želja in cilj Nemčije ta, da bi Evropo rešila boljševizma.

Toda nacistem se bo zavoziljal v svoje lastne zanke in se v njih zadušil. Ali nam morda ni znano, da se Ribbentrop in Mussolini nista mogla pobotati v nobeni točki svojih razgovorov?

ZAHVALA.

Najina dolžnost je, da se tem potem najlepše zahvaliva mladini pevskega društva "Domovina" ki so naredili poslovljni večer 25. marca v Slovenskem domu za najino hčerko Pauline Štabel.

Ona se je odločila, da gre

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.⁰⁰

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvešati in izpopolniti.

NOVA IZDAJA Dobri Atlas je nujno potreben

...in ravno v

HAMMONDOVEM NOvem Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih radevednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera napačna vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skrbno svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sistema, pokrajine in globoko oceano in jezer, dolgotrajnih rek in prekopov, površine pogostih otokov in visokost svetovnih gor. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

SEDAJ

40 centov

PO POŠTI

V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

OGLASUJTE V "GLAS NARODA"

SEDAJ LAHKO DOBITE

LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO

TWO-WAY PASSAGE

PISATELJA LOUIS-A ADAMIČA
ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime

St., ulica ali Box št.

Mesto in država

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK

George in Paula Shuttle,
Glendale L. I.